

Якщо ім'я батька є подвійним, то по батькові дитини може бути записано відповідно до одного з цих імен. Випадки визначення по батькові за двома іменами батька не зафіксовано.

У Сімейному кодексі закріплено право кожної дитини мати «по батькові», навіть тоді, коли реальний батько не встановлений. У цьому разі «по батькові» може бути вигаданим.

Отже, право на ім'я – це особисте немайнове право юридичної особи, яке є невіддільним від неї та індивідуалізує її.

Список використаних джерел:

1. Стефанчук Р. О. Право на ім'я // Університетські наукові записки: 2005, 1–2 (13–14).
2. Красавчикова Л. О. Понятие и система личных не связанных с имуществом, прав граждан (физических лиц) в гражданском праве Российской Федерации : автореф. дисс. ... д-ра юрид наук : 12.00.03 / Л. О. Красавчикова. – Уральская гос. юрид. академия. – Екатеринбург, 1994, с. 6.
3. Веніамінова А. Моральна шкода: практичні аспекти доказування її наявності / А. Веніамінова // Юридичний журнал Юстиніан. – 2003. – № 6. – с. 7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.justinian.com.ua>.
4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Голос України. – 2003. – № 45–46. – 12 березня 2003 р.; № 47–48.
5. Декларація прав дитини, проголошена Генеральною Асамблеєю ООН 20 листопада 1959 р.
6. Конвенція «Про права дитини» Від 20 листопада 1989 року.
7. Сімейний кодекс України / Від 10 січня 2002 року. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, N 21-22. – [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
8. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25 червня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 36. – Ст. 529.

Лифарь А.О.

студентка,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

КОНСТРУКЦІЯ МАСОВОГО ПОЗОВУ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Стрімкий розвиток суспільства та економіки породжує нові виклики для судової системи захисту суб'єктивного цивільного права. За умов перевантаженості національних судів здійснюється пошук механізмів спрощення та оптимізації процедури розгляду й вирішення цивільних справ. Одним із результатів розвитку цього напрямку є конструкція розгляду великої кількості спорів, що характеризуються однотипністю.

До вітчизняних науковців, які досліджували окреслену проблематику, належать: Т. В. Степаненко, Ю. Ю. Рябченко, В. А. Миколаєць та ін.

Масовий позов – це процедура процесуальної співучасті, спрямована на об'єднання однорідних вимог чисельної групи осіб, з правовими наслідками для них в єдине провадження. Позивач виступає представником чисельної групи осіб, які не є сторонами справи, але мають однорідні вимоги [1].

Для відкриття провадження у масовому позові суд має встановити відповідність справи певним умовам, процедура так званої сертифікації позову як масового, засвідчити це і постановити ухвалу. Підставою позову повинні бути спільні питання права/факту для членів групи й обраний спосіб захисту їх прав повинен відповідати спільним інтересам. Позивач, як передбачає законодавство європейських країн, в поданій до суду позовній заяві, має навести або персоніфікований перелік потенційних позивачів, або адекватно обґрунтований опис групи, а також обставини, які є аналогічними або подібними за характером до позовних вимог членів групи. Крім того, у позовній заяві має бути посилення на закон чи інший нормативно-правовий акт, що передбачає способи захисту цих інтересів, докази протиправної поведінки відповідача [2].

Наступним етапом є вирішення питання про згоду потенційних учасників на участь у провадженні. Для цього застосовується механізм погодження або відмови (*opt-in /opt-out*). Механізм *opt-in* передбачає обов'язкове подання заяви потенційних учасників групи про те, що вони бажають приєднатися до позову. Механізм *opt-out* навпаки означає, що всі ті, хто відноситься до групи за поданим ініціатором позову описом, будуть підкорятися судовому рішенням чи мировій угоді сторін, якщо ці учасники не заявили про свою відмову брати участь у позові [1].

У контексті повідомлення потенційних співпозивачів та відповідачів у механізмі масового позову зазначається, що таке повідомлення має здійснюватися шляхом розміщення оголошення в офіційному друкованому виданні та інших засобах масової інформації. В оголошенні має зазначатися місце, час розгляду справи, також зміст позовних вимог. Можлива практика інформування кожного потенційного учасника окремо, шляхом надсилання листа поштою.

Під час розгляду справи за масовими позовами особа, яка ініціювала його – може відмовитися від позову, змінити позовні вимоги, а також може бути укладена мирова угода з відповідачем. У таких випадках має обов'язково здійснюватися повідомлення учасників групи про будь-які зміни позовних вимог, про намір відмовитися від позову, про умови мирової угоди [1].

Судовий розгляд закінчується ухваленням рішенням суду. У разі задоволення позовних вимог, суд в своєму рішенні повинен зазначити, що обов'язок чи право стягнення є солідарним.

За масовим позовом результатом його задоволення може бути: (1) винесення рішенням суду, щодо примусу відповідача вчинити певні дії; (2) створення відповідачем компенсаційного фонду для відшкодування збитків всім членам групи. Інформація про створення фонду та інша необхідна інформація публікується у пресі [2].

Для запровадження в цивільне процесуальне законодавство органічних змін, які стосуються масових позовів розроблено міжнародною спільнотою

деякі примірні акти, як то: Типовий кодекс масових позовів для країн континентальної системи права (*The Class Action Model Code for Civil Law Countries*) [5]; Резолюція Асоціації міжнародного права «Міждержавні групові позови» (*Transnational Group Actions*) [6].

Таким чином, інститут масового позову – ефективний, процесуально-економний механізм судового захисту суб'єктивних прав невизначеного кола позивачів. Запровадження інституту масового позову в Україні створить правовий механізм захисту прав і законних інтересів численного кола осіб, зменшить навантаження на суди.

Список використаних джерел:

1. Степаненко, Т. В. Об'єкт судового захисту у справах за позовами про захист прав та інтересів невизначеного кола осіб [Текст] / Т. В. Степаненко// Актуальні проблеми цивільного права та процесу: матеріали наук.-практ. конф., присвяченої пам'яті професора Олександра Анатолійовича Пушкіна; м. Харків, 21 травня 2005 р.- Х. : Нац. ун-т внутр. справ, 2005. – С. 230-232.
2. Гадомський, Д. Інститут групових (класових) позовів як інструмент захисту порушених або оспорюваних прав [Електронний ресурс] / Дмитро Гадомський // Юридичний журнал. – 2006. – № 12–URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2506>
4. Рішення Зінківського районного суду Полтавської області від 06.04.2009 р. у справі про визнання першочергового права користування земельною ділянкою та зобов'язання відповідача вчинити певні дії [Електронний ресурс] Український Юридический Портал. – URL: <http://jurportal.org/writ/6161482>
5. Gidi, A. The Class Action Code: A Model for Civil Law Countries [Text] / Antonio Gidi// Arizona Journal of International and Comparative Law. – 2005. –Vol. 23. – P. 37-53.
6. Rezolution № 1/2008 International civil litigation and the interests of the public/ The 73rd Conference of the International Law Association held in Rio de Janeiro, Brazil, 17-21 August 2008 [Electronic resource] ILA – International Law Association. – URL: <http://www.ilahq.org/download.cfm/docid/AB7C68E8-B2EF-438F-93F7C5A622E9416B>.

Лук'янович В.О.

студентка,

*Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

ПРАВОВА ПРИРОДА ТРЬОХ ВІДСОТКІВ РІЧНИХ

Стаття 625 Цивільного кодексу України передбачає відповідальність за порушення грошового зобов'язання. В частині 2 вказано, що боржник, який прострочив виконання грошового зобов'язання, на вимогу кредитора зобов'язаний сплатити суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом.

На сьогодні чимало є судових рішень, висновків, коментарів щодо правової природи 3% річних. Є декілька підходів, а саме: як різновид